

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Yhden luukun lainsäädäntöhanke

TEM:n RED II luvitustyöryhmän kokous 1.11.2019

Lainsäädäntöneuvos Sari Rapinoja
ympäristöministeriö

Ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamista koskeva laki

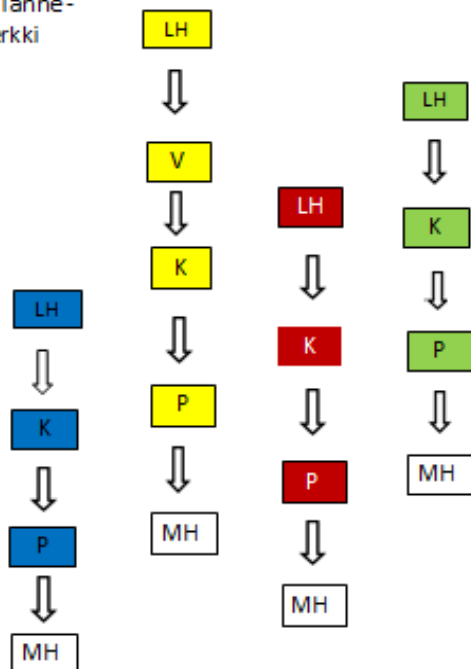
- Eduskunta muutti lakiehdotuksia (LUOVA muutettiin AVIksi)
  - HE (HE 269/2018 vp) oli valmisteltu maakuntauudistuksen toteuttamisen mukaiseen hallintorakenteeseen. YM ehdotti YmV:lle lausunnossaan, että LUOVALle osoitetut tehtävät säädettäisiin nykyisen hallintorakenteen mukaisesti AVI:lle -> laki saataisiin nopeammin voimaan
  - => HE:n perustelut eivät ole muutoksen osalta relevantit (Koskee erityisesti luonnonsuojelulain poikkeamispäätöstä)
- Yhteensovittamislaki (764/2019) ja 11 lain muutokset (765-775/2019) voimaan 1.9.2020
- Yhteensovittamislaille ei puututa lainsäädännön aineelliseen sisältöön eikä osallistumisoikeuksiin, menettelyllinen säännös

Lain tavoitteet

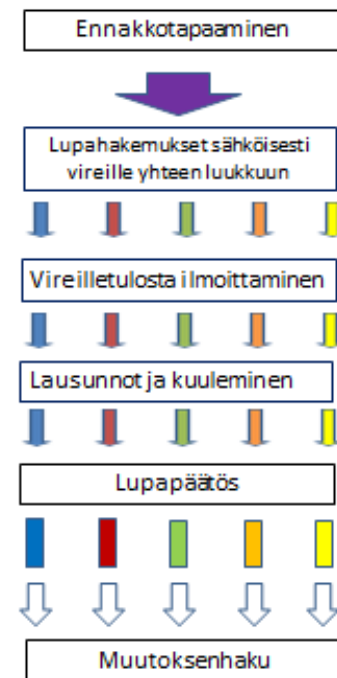
- Sovittaa yhteen ja jouduttaa ympäristöön vaikuttavien hankkeiden lupamenettelyjä (1 §)
- Tavoitteena on sujuvoittaa, yhdenmukaistaa ja nopeuttaa päätöksentekoa
- Hyödyllinen kaikille osapuolille; hakijalle, haitankärsijöille viranomaiselle

Mikä muuttuu?

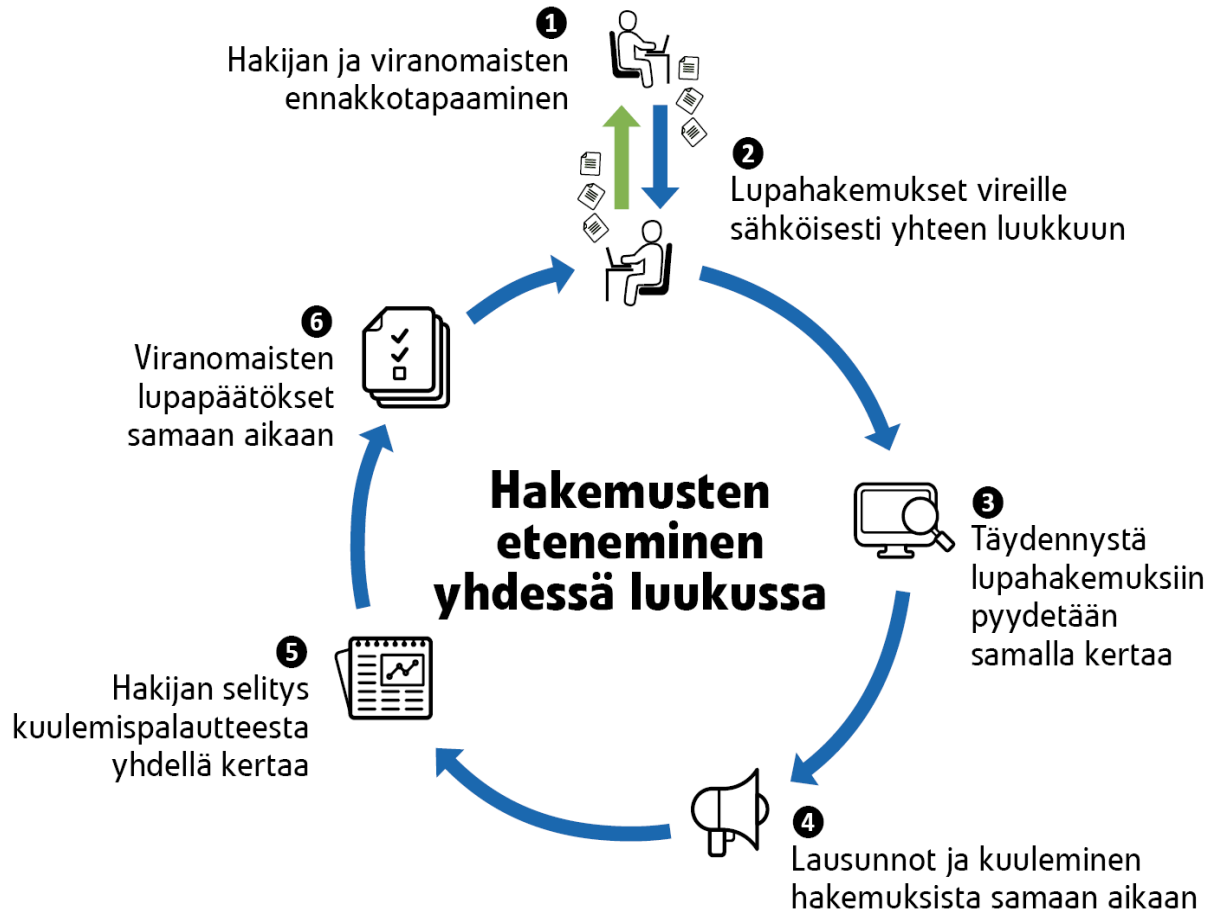
Nykytilanne-
esimerkki

Yhden luukun
malli

Tavoitteena tuottaa asiakkaalle sujuvampaa ja nopeampaa lupakäsittelyä

Lupamenettelyn vaiheet ja niiden yhteensovittaminen

1. Ennakkoneuvottelut -> hanke vireille
2. Lupahakemuksen täydentämisvaihe - Täydennystä lupahakemuksiin pyydetään samalla kertaa
3. Asianosaisten, yleisön ja muiden viranomaisten kuulemisvaihe - Yksi yhteinen kuulutus, muistutukset ja mielipiteet yhdellä kertaa, viranomaislausunnot yhdellä kertaa
4. Hakijalle varataan tilaisuus antaa selitys saadusta kuulemispalautteesta – Hakijan vastine yhdellä kertaa
5. Lupapäätöksen antaminen ja siitä tiedottaminen – Lupapäätökset annetaan samanaikaisesti

Lisäksi yhteensovittamiseen liittyy kiinteästi hakijan neuvonta

Yhteensovittava viranomainen

- Uudella lailla annetaan toimivaltuudet yhteensovittavalle viranomaiselle koordinoida yhteensovoitettavaa lupaprosessi
- AVI yhteensovittaa, jos hanke edellyttää lupaa YSL:n tai VL:n nojalla
- Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jos hanke edellyttää sen lupaa YSL:n tai MAL:n nojalla
- On arvioitu, että suurimassa osassa tapauksia yhteensovittavana viranomaisena olisi valtion viranomainen AVI
- Viranomaisten toimivalta lupahakemusten käsittelyyn ja päätösten antamiseen säilyy ennallaan

Yhteensovittavan viranomaisen tehtäviä:

- on vastuussa lupakäsittelyyn liittyvistä menettelyvaiheista ja lupakäsittelyn projektinhallinnasta
- järjestää tarvittaessa tapaamisen hankkeesta vastaavan ja hankkeen edellyttämien toimivaltaisten viranomaisten välille
- asettaa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa yhteensovitettaville lupahakemuksille tavoitteellisen käsittelyajan (ei sitova) ja antaa arvio päätösten antamisajakohdasta
- kokoaa toimivaltaisilta viranomaisilta tiedot hakemusten mahdollisista täydennystarpeista ja pyytää täydennykset kootusti hakijalta
- pyytää kootusti lausunnot lupahakemuksista
- järjestää lupahakemuksista kuulemisen ja tiedottamisen
- pyytää hakijalta kootusti selityksen saaduista lausunnoista, muistutuksista ja mielipiteistä
- huolehtii lupapäätösten tiedottamisesta. (Toimivaltainen viranomainen huolehtii lupapäätökset tiedoksiantamisesta)

Mitä lupia yhteensovitetaan?

Yhteensovitettavat luvat ovat sekä kunnallisia että valtiollisia lupia.

Hanke edellyttää yhtä seuraavista ”pääluvista”:

- ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa,
- vesilain mukaista lupaa, tai
- maa-aineslain mukaista maa-aineslupaa

Ja lisäksi haetaan jotain seuraavista:

- luonnonsuojelulain laji- ja luontotyyppisuojelua koskevaa poikkeamislupaa
- kaivoslain mukaista malminetsintälupaa, kaivoslupaa tai kullanhuuhdontalupaa
- kemikaaliturvallisuuslain mukaisia lupia
- maankäyttö- ja rakennuslain mukaista rakennuslupaa, toimenpidelupaa, maisematyölupaa tai rakennuksen purkamislupaa

Mille luvulle voi pyytää yhteensovittamista?

Lupa	Laki	Toimivaltainen viranomainen
Ympäristölupa	Ympäristönsuojelulaki	AVI tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Vesitalouslupa	Vesilaki	AVI
Maa-ainesten ottamislupa	Maa-aineslaki	Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa	Luonnonsuojelulaki	ELY-keskus
Rakennuslupa	Maankäyttö- ja rakennuslaki	Kunnan rakennusvalvontaviranomainen
Toimenpidelupa	Maankäyttö- ja rakennuslaki	Kunnan rakennusvalvontaviranomainen
Rakennuksen purkamislupa	Maankäyttö- ja rakennuslaki	Kunnan rakennusvalvontaviranomainen
Maisematyölupa	Maankäyttö- ja rakennuslaki	Kunnan rakennusvalvontaviranomainen
Malminetsintälupa	Kaivoslaki	Tukes
Kaivoslupa	Kaivoslaki	Tukes
Kullanhuuhdentalupa	Kaivoslaki	Tukes
Vaarallisten kemikaalien käsittely- ja varastointilupa	Kemikaaliturvallisuuslaki	Tukes
Räjähteiden valmistus- ja varastointilupa	Kemikaaliturvallisuuslaki	Tukes

*

Erityispiirteitä

- Hakijalla päätösvalta, sovelletaanko yhteensovittamista ja missä lupa-asioissa (myös erillismenettelyt säilyvät edelleen vaihtoehtona)
- Hakijan pyynnöstä yhteensovittaminen voidaan myös keskeyttää
- Viranomaisten yhteistyössä varmistettava, että eri päätösten lupamääräykset ovat yhteensopivia
- Yhteensovittamisen aiheuttamista viranomaiskustannuksista voidaan periä maksu
- pohjautuu sähköiseen asiointiin
- sähköinen asiointijärjestelmä helpottaa viranomaisten toimintamahdollisuuksia ja keskinäistä yhteistyötä sekä tekee yhteistyöstä joustavan toiminnanharjoittajan sekä viranomaisten välillä

Mitä uudistus edellyttää?

Aktiivista yhteistyöasennetta

- asiointijärjestelmien kehittämisessä
- työprosessien yhteensovittamisessa ja
- palvelumuotoilussa.

Yhteistyöllä sujuvoitetaan myös niitä tilanteita, joissa lupien yhteensovittaminen ei ole tarkoituksenmukaista.

Seurantaryhmä

- Ympäristöministeriö asetti seurantaryhmän 6.6.2019
- toimikausi on 15.6.2019-31.12.2020

- Seurantaryhmä aloitti toimintansa 10.9.2019
  - Riitta Rönn, lainsäädäntöjohtaja, YM (pj.)
  - Sari Rapinoja, lainsäädäntöneuvos, YM (vpj.)
  - Raija Aaltonen, johtaja, Etelä-Suomen AVI
  - Saku Härkönen, erityisasiantuntija, YM
  - Pauliina Kanerva, hallitusneuvos, TEM
  - Johanna Korpi, lainsäädäntöneuvos, YM
  - Juha Lahtela, neuvotteleva virkamies, YM
  - Kirsi Levä, johtaja, Tukes
  - Marko Nurmikolu, lakimies, Suomen Kuntaliitto
  - Aulis Rantala, johtaja, Etelä-Pohjanmaan ELY
  - Jari Salila, lainsäädäntöneuvos, OM
  - Minna Torckeli, projektipäällikkö, YM (siht.)
  - Anju Asunta, projektipäällikkö, YM (siht.)

- Toimintatavan muutoksen tukea pohditaan yhdessä Luvat ja valvonta -kärkihankkeen (LV) kanssa Muutosagenttiryhmässä

- Tiivis yhteistyö myös muiden LV-hankkeen projektien ja sidosryhmien

Seurantaryhmä

- Edistää viranomaisten yhteistyötä
- Huolehtii toimintatapojen ja –mallien kehittämisestä
  - Hyödynnetään OHKE I ja II (Ohjauksen ja kehittämisen hankeen) työtä
- Edistää sähköisten palvelujen luomista
- Suunnittelee koulutusta ja viestintää

Projektissa pyritään varmistamaan, että 1.9.2020

- asiakkaat pääsevät hakemaan ympäristöllisiä lupia sujuvasti sähköistä palvelukerrosta hyödyntäen ja hakemuksen käsittelyvaiheita yhdistäen
  - Luvat ja valvonta -kärkihankkeessa valmisteltu palvelukerros on käytössä = ”Yksi luukku”
  - Yhteensovittava viranomaisen ottaa kopin asiakkaan kokonaisvaltaisesta palvelusta
- kenelläkään ei kuitenkaan ole subjektiivista oikeutta yhteensovittavaan menettelyyn

Projektissa pyritään varmistamaan, että 1.9.2020

- viranomaisten välinen yhteistyö ja tiedonkulku on parantunut, lupamenettelyjä on virtaviivaistaen digitalisoitu ja eri järjestelmien tietoarkkitehtuurin yhtenäistämässä on edistytty
  - Lupamenettelyjen yhteensovittamisen työprosessi, toimintamalli ja sitä koskeva ohjeistus on toteutettu
  - Tarpeet kartoitettu ja askelmerkit kohti yhtenäisempää tietomallia ja -arkkitehtuuria on luotu
  - Kuntatoimijoiden osallisuutta yhteistyössä on helpotettu

Ympäristöllisten lupamenettelyjen lain toimeenpano

- Lain toimeenpano nojaa vahvasti TEM:n Luvat ja valvonta -hankkeessa valmistettavaan Yhden luukun sähköiseen asiointijärjestelmään.
  - Tavoitteena liittyä yhteiseen sähköiseen palvelukerrokseen, joka mahdollistaa rajapintojen tai integraatioiden kautta tietojen siirron eri viranomaiskohtaisten asiointi- tai asiankäsittelyjärjestelmien välillä.
- HE:n mukaan uudistuksen vaikutuksia tullaan seuraamaan jälkikäteen, esim. tietty väli lupaprosessista (käsittelyaika).
  - Seurannalla saadaan selville toteutuvatko lainsäädäntöhankkeen odotetut vaikutukset

The background features abstract, overlapping shapes in shades of blue and green. A large light blue shape is on the left, overlapping a darker blue shape on the right, which in turn overlaps a green shape. The text is centered within the light blue area.

Kiitos!
sari.rapinoja@ym.fi
